

Farsund kommune

Årsberetning 2018

Innhold:

1.	Rådmannens kommentarer.....	3
2.	Kommunens økonomiske resultat og stilling.....	5
3.	Redegjørelse for vesentlige avvik budsjett / regnskap.....	10
4.	Balansen.....	18
5.	Investeringer	20
6.	Likestilling, inkludering og mangfold.....	21
7.	Etiske retningslinjer.....	23
8.	Interkommunalt samarbeid	24
	Lister PPT	24
	Lister barnevern	24
9.	Internkontroll.....	26

1. Rådmannens kommentarer

Årsberetningen er en del av rådmannens rapportering til kommunestyret. Kommuneloven med tilhørende forskrifter fremhever beretningen som et av kommunens viktigste dokumenter. Den gir en innføring i Farsunds kommunes virksomhet, både i form av økonomiske oversikter og tilbakemeldinger fra enhetene/sektorene.

Som relativt nyansatt rådmann er det gledelig å kunne legge fram et driftsregnskap med et mindreforbruk på 14,5 mill. Mindreforbruket foreslås tillagt disposisjonsfondet. Årsaken til det regnskapsmessige mindreforbruket er høyere frie inntekter enn budsjettet, gunstige pensjonseffekter, og god økonomistyring i sektorene. Nettoutgiftene i alle sektorene er lavere enn budsjettet: Formannskapet 1,7 mill, Oppvekst og kultur 3,1 mill, Helse og omsorg 0,02 mill og teknisk 2,5 mill.

Driftsregnskapet for 2018 viser et netto driftsresultat på 31,3 mill eller 3,6 % av driftsinntektene, noe som er godt over anbefalt nivå på 1,75 %, og betydelig bedre enn 2017 resultatet på 0,8 %.

Dersom det regnskapsmessige mindreforbruket i 2018 tillegges disposisjonsfondet, økes nivået på fondet til ca. 116,5 mill kroner, eller om lag 13,2 % av driftsinntektene. Farsund kommune har et høyt gjeldsnivå og det er derfor fornuftig å øke størrelsen på fondet også ut over de anbefalte 5 %, dette for å øke graden av handlefrihet.

Farsund kommune har to sentrale roller som samfunnsaktør. Å gi gode velferdstjenester til innbyggerne er den viktigste oppgaven vår. Kommunen er til for å dekke innbyggernes primære behov for ulike tjenester. Brukerperspektivet skal ha hovedfokus. Samtidig skal vi være i stand til å endre oss og utvikle den andre vesentlige rollen vår – kommunen som samfunnsutvikler, tilrettelegger og bidragsyter for næringsutvikling.

Sentrale deler av kommunens virksomhet er langsiktig av natur. Det er relativt få tiltak som gir hurtige effekter innenfor ett enkelt budsjettår, og beslutninger får vanligvis virkninger flere år fram i tid. Det blir derfor viktig at framtidige drifts- og investeringstiltak forankres godt i kommunens budsjett- og økonomiplanarbeid og underlegges et lengre tidsperspektiv slik at enhetene får de arbeidsforhold som trengs for å bidra til ønsket framtidig utvikling. Økonomien i Farsund kommune er vesentlig styrket de siste årene og gir økt evne til å håndtere uforutsette utgifter eller reduserte inntekter framover. Mye av forbedringen skyldes imidlertid engangsforhold man ikke kan legge til grunn at vil gjenta seg framover.

Tidlig innsats har i lengre tid preget utviklingen av tjenester både innen barnehage, skole og i det generelle arbeidet med å styrke levekårene i kommunen. Fremover vil også *Bedre tverrfaglig innsats (BTI)* bli løftet fram som satsingsområde for å lykkes enda bedre i utviklingsarbeidet.

Folkehelsearbeidet skal bidra til å utjevne sosiale helseforskjeller og fremme innbyggernes helse. Vår vedtatte Folkehelseplan legger til grunn et solid tverrfaglig samarbeid, og har stor oppmerksomhet på involvering av frivillig sektor. Utdanningsnivå er identifisert som en av de viktigste faktorene for helseatferd. Alle barnehager og skoler er derfor sentrale arenaer for utvikling av holdninger og sosial utjevning av levevaner og helse.

En viktig målsetting for helsesektoren er at eldre skal ha en aktiv alderdom i eget hjem så lenge som mulig. Satsing på hverdagsmestring er høyt prioritert i hjemmebaserte tjenester. Samhandlingsreformen har gitt kommunen utfordringer som stiller store krav til omstilling og økt kompetanse, blant annet fordi raskere utskrivninger fra sykehuset til hjemmet krever økt

samhandling, fleksibilitet og systematikk i tjenesteleveransene. Det er generelt stort press på korttidsplasser og hjemmebaserte tjenester, og det er en utfordring for sektoren å tilpasse seg endringene i tilstrekkelig grad. Utbygging og modernisering av Listaheimen startet i 2017 og ble ferdigstilt i oktober 2018. Økt innsats på forebygging og habilitering, bedret folkehelse og utnyttelse av velferdsteknologi i tjenesteproduksjonen blir enda viktigere i årene som kommer.

Av andre hendelser som det har vært spesiell fokus på i 2018 er saken der kommunen er klaget inn for Eftas overvåkningsorgan, ESA. Klager anfører at kommunen har opptrådt i strid med regler for statsstøtte i forbindelse med etablering av kjøpesenteret på Nordkapp. Forhåpentligvis vil denne saken kunne bli ferdigstilt i løpet av 2019.

Farsund kommune skal være en handlekraftig organisasjon som responderer hurtig på behovsendringer. Det fordrer at vi er gode på intern og ekstern samhandling og er oss bevisst kommunens omdømme i alle henseender. De ansattes kompetanse og jobbgasjement er avgjørende for at Farsund kommune skal være en attraktiv arbeidsplass, en aktiv samfunnsbygger og dermed en god tjenesteleverandør. Sykefraværet økte litt, fra 7,0 % i 2017 til 7,1 % i 2018. Det er imidlertid en prioritert oppgave for rådmannen at en fremover, gjennom konstruktivt samarbeid med tillitsvalgte og andre, arbeider målrettet for å snu denne utviklingen.

Rådmannen vil berømme kommunens politikere samt de ansatte og deres organisasjoner for den store innsatsen som er lagt ned til beste for kommunens innbyggere i 2018. Bare gjennom et nært og konstruktivt samarbeid kan vi lykkes med å skape en god kommune som er:

Fristende, nyskapende - best på natur og det gode liv!

Farsund 29.03.2019

Ståle Manneråk Kongsvik
Rådmann

2. Kommunens økonomiske resultat og stilling

Årets driftsregnskap i Farsund kommune er avsluttet med 14,5 mill i mindreforbruk.

Økonomisk oversikt nedenfor viser den økonomiske aktiviteten og gir grunnlag for analyser. For vurdering av resultat mot kommunestyrets vedtatte budsjettrammer benyttes regnskapsskjema 1A og 1B

Farsund kommune - regnskap 2018					
Økonomisk oversikt - Drift					
Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2018	Regulert budsjett 2018	Opprinnelig budsjett 2018	Regnskap 2017
DRIFTSINNTEKTER					
Brukerbetalinger		-23 246	-23 713	-23 713	-23 324
Andre salgs- og leieinntekter		-83 855	-75 678	-75 160	-76 993
Overføringer med krav til motytelse		-141 552	-119 187	-114 946	-142 098
Rammetilskudd		-286 903	-278 620	-274 920	-276 013
Andre statlige overføringer		-62 800	-47 978	-44 587	-65 965
Andre overføringer		-2 169	-759	-759	-1 111
Inntekts- og formuesskatt		-246 461	-252 200	-252 200	-236 747
Eiendomsskatt		-32 917	-32 300	-32 300	-29 903
Andre direkte og indirekte skatter		0	0	0	0
Sum driftsinntekter		-879 904	-830 435	-818 585	-852 153
DRIFTSUTGIFTER					
Lønnsutgifter		452 439	438 646	429 381	443 203
Sosiale utgifter		100 762	112 417	110 173	106 170
Kjøp av varer og tjen. som inngår i komm. tjenesteprod.		100 956	96 028	89 251	97 179
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjenesteprod.		115 093	107 534	104 952	113 878
Overføringer		59 855	51 107	51 381	56 144
Avskrivninger	4	43 014	44 100	44 100	41 090
Fordelte utgifter		-10 479	-9 813	-9 953	-9 693
Sum driftsutgifter		861 641	840 019	819 285	847 971
Brutto driftsresultat		-18 263	9 584	700	-4 182
EKSTERNE FINANSINNTEKTER					
Renteinntekter og utbytte		-16 508	-14 500	-14 500	-17 033
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0	0	-1
Mottatte avdrag på lån		-77	-20	-20	-119
Sum eksterne finansinntekter		-16 585	-14 520	-14 520	-17 153
EKSTERNE FINANSUTGIFTER					
Renteutgifter og låneomkostninger		17 118	18 810	18 817	24 646
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)		1	0	0	0
Avdrag på lån	6	29 367	30 525	32 272	30 633
Utlån		84	50	50	29
Sum eksterne finansutgifter		46 569	49 385	51 139	55 308
Resultat eksterne finanstransaksjoner		29 984	34 865	36 619	38 155
Motpost avskrivninger	4	-43 014	-44 100	-44 100	-41 090
Netto driftsresultat		-31 293	349	-6 781	-7 118
BRUK AV AVSETNINGER					
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	11	-6 605	-6 605	0	-31 630
Bruk av disposisjonsfond	11	-8 545	-7 560	-6 045	-6 655
Bruk av bundne driftsfond	11	-5 462	-2 144	-2 144	-8 988
Sum bruk av avsetninger		-20 612	-16 309	-8 189	-47 273
AVSETNINGER					
Overført til investeringsregnskapet		0	0	0	0
Avsatt til dekning av tidligere års r.messige merforbruk		0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	11	31 362	14 216	13 020	42 207
Avsatt til bundne driftsfond	11	5 997	1 744	1 950	5 578
Sum avsetninger		37 359	15 960	14 970	47 785
Regnskapsmessig mindreforbruk		-14 546	0	0	-6 605

Regnskapsmessige resultat

Årets regnskap legges frem med et mindreforbruk på 14,5 mill. Beløpet styrker egenkapital og kan disponeres som buffer mot svingninger i kommende års driftsutfordringer.

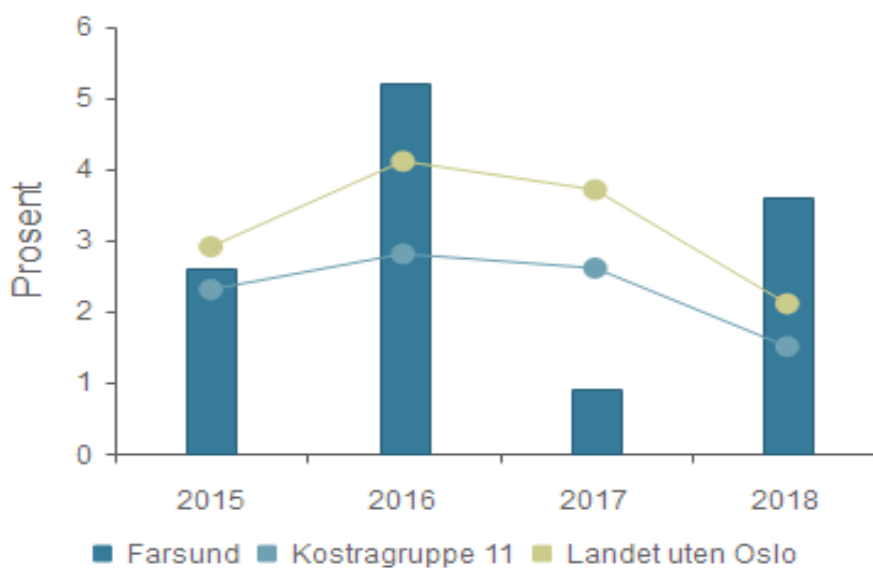
Det regnskapsmessige mindreforbruket skyldes hovedsakelig høyere skatteinngangen for landet – ca. 2,3 mill., større generelle statstilskudd – 2,2 mill., lavere renteutgifter/høyere renteinntekter enn budsjettet – 3,6 mill., mindreforbruk i driftsenhetene – 5,3 mill.

Netto driftsresultat

Driftsregnskapet for 2018 viser netto driftsresultat med 3,6 % av brutto driftsinntekter. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt, og angir hva som er til disposisjon til avsetninger for senere bruk (fond) og egenfinansiering av investeringer.

Fra 2014 ble innholdet i resultatbegrepet endret ved at mottatt mva-kompensasjon fra investeringer nå i sin helhet inntektsføres i investeringsregnskapet og ikke i driftsregnskapet som i perioden 2004-2013. Denne endringen medførte at Teknisk Beregningsutvalgs (TBU) anbefalte størrelse på netto driftsresultat ble endret fra 3 % til 1,75 %.

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

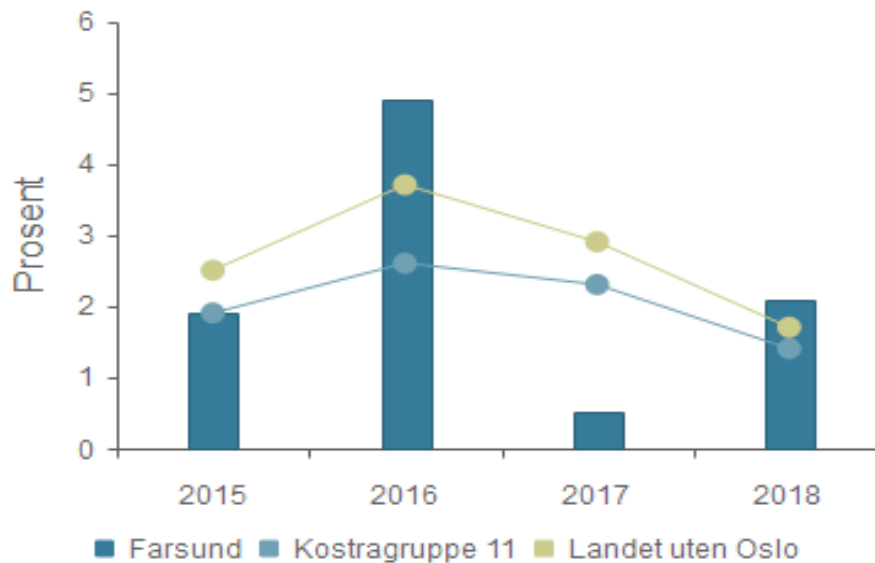

	2015	2016	2017	2018
Farsund	2,6 %	5,2 %	0,9 %	3,6 %
Kostragruppe 11	2,3 %	2,8 %	2,6 %	1,5 %
Landet uten Oslo	2,9 %	4,1 %	3,7 %	2,1 %

Brutto driftsresultat

Resultatbegrepet angir resultatet av kommunens ordinære drift når det sees bort fra finansinntekter og – utgifter. Brutto driftsresultat gir uttrykk for kommunens evne til å betjene lånegjeld, evne til egenfinansiering av investeringer og evne til avsetninger for senere bruk. For 2018 er brutto driftsresultat 18,3 mill. i kroner, som igjen utgjør 2,1 % av driftsinntektene.

Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

	2015	2016	2017	2018
Farsund	1,9 %	4,9 %	0,5 %	2,1 %
Kostragruppe 11	1,9 %	2,6 %	2,3 %	1,4 %
Landet uten Oslo	2,5 %	3,7 %	2,9 %	1,7 %

Utvikling i lånegjeld

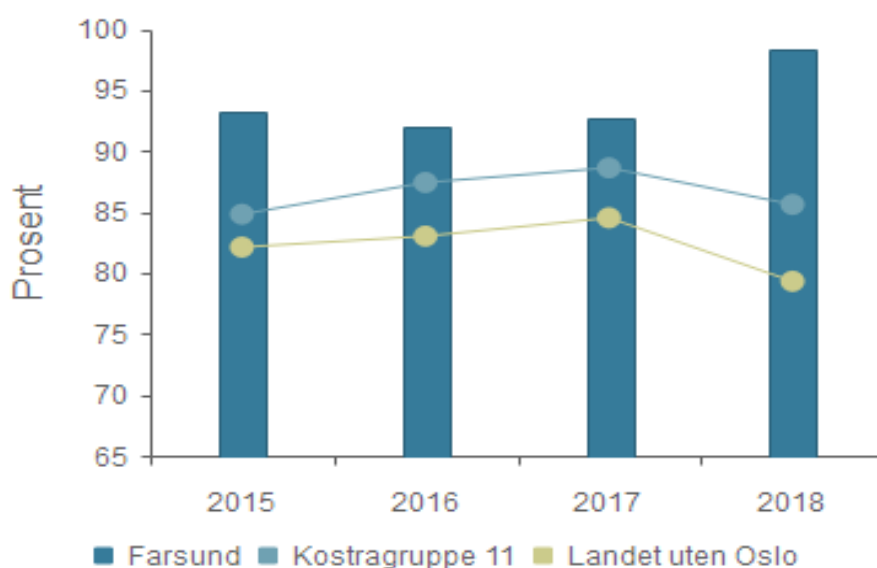
Farsund har hatt en høy gjeldsvekst. Grafen nedenfor viser nivået på lånegjeld i % av driftsinntektene i forhold til landsgjennomsnittet og Kostragruppe 11.

Netto lånegjeld er langsiktig gjeld (eks pensjonsforpliktelser) minus utlån og ubrukte lånemidler. Indikator for å definere lånegjelden som høy, er gjerne satt til 75 % av driftsinntektene.

Farsund kommunes netto lånegjeld i % av driftsinntektene utgjør nå 98,3 %.

Høy lånegjeld kan gi begrensninger i fremtidig økonomisk handlingsrom.

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

	2015	2016	2017	2018
Farsund	93,2 %	91,9 %	92,6 %	98,3 %
Kostragruppe 11	84,8 %	87,4 %	88,6 %	85,6 %
Landet uten Oslo	82,1 %	83,0 %	84,5 %	79,3 %

Tabellen nedenfor viser fordelingen på kommunens gjeld. Ikke all gjeld belastes kommunens ordinære drift.

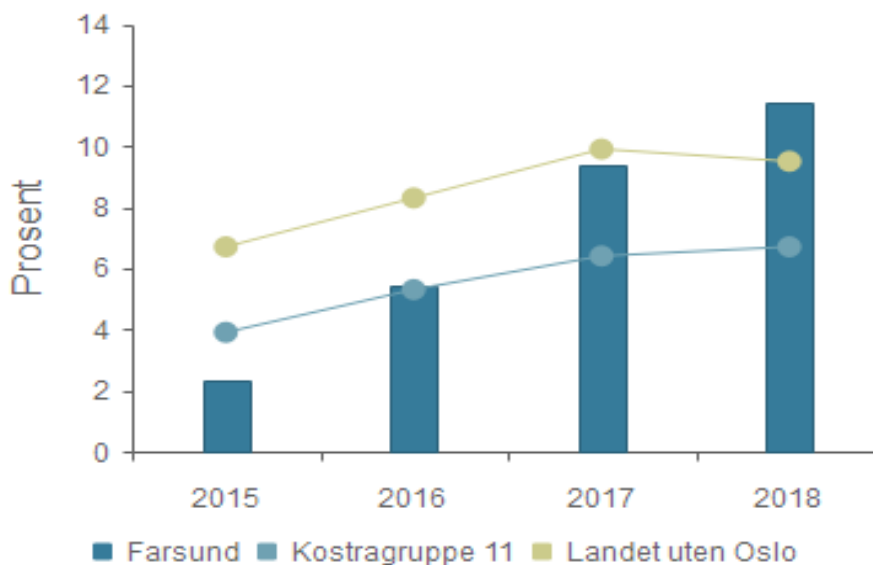
Fordeling langsiktig gjeld etter finansiering	Regnskap 2018	Regnskap 2017	Regnskap 2016
Lån knyttet til selvkostområdene i kommunen	192 802	184 688	180 869
Havnevesenets lån	79 825	71 502	74 330
Lån innenfor kompensasjonsordningen	50 803	64 139	67 774
Startlån og formidlingslån	78 282	81 010	68 417
Ubrukte lånemidler	19 560	13 520	53 778
Lånegjeld øvrige tjenestoområder	544 448	457 956	445 730
Finansielle leieavtaler	0	0	0
	965 720	872 816	890 899

I tillegg til gjeldens størrelse og art er det også andre indikatorer som sier noe om hvor robust kommuneøkonomien er i den enkelte kommune. To andre sentrale indikatorer er netto driftsresultat og størrelsen på disposisjonsfond.

Disposisjonsfond i % av driftsinntektene

Disposisjonsfond er kommunens «buffer» til å møte uforutsette hendelser som svikt i inntekter eller økte utgifter uten å måtte korrigere dramatisk i tjenestenivået i takt med svingningene.

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

	2015	2016	2017	2018
Farsund	2,3 %	5,4 %	9,4 %	11,4 %
Kostragruppe 11	3,9 %	5,3 %	6,4 %	6,7 %
Landet uten Oslo	6,7 %	8,3 %	9,9 %	9,5 %

Samlede disposisjonsfond har økt til 101,9 mill. i 2018. Nivået på disposisjonsfondet er dermed 11,4 %.

Anbefalt minimumsnivå på disposisjonsfond for å håndtere risiko varierer fra 2 til 12 prosent. Særlig for kommuner med høyt gjeldsnivå bør disposisjonsfondet minst utgjøre 5 % av driftsinntektene for å kunne opprettholde tilstrekkelig grad av handlefrihet.

3. Redegjørelse for vesentlige avvik budsjett / regnskap

Regnskapsskjema 1A viser inntekter, innbetalinger og bruk av avsetninger som ikke knytter seg til bestemte formål.

Farsund kommune				
Regnskapsskjema 1A - Driftsregnskapet				
Tall i 1000 kroner	Regnskap 2018	Regulert budsjett 2018	Opprinnelig budsjett 2018	Regnskap 2017
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER				
Skatt på inntekt og formue	-246 461	-252 200	-252 200	-236 747
Ordinært rammetilskudd	-286 903	-278 620	-274 920	-276 013
Skatt på eiendom	-32 517	-31 900	-31 900	-29 703
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-37 879	-35 650	-33 950	-41 620
Sum frie disponible inntekter	-603 761	-598 370	-592 970	-584 083
FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER				
Renteinntekter og utbytte	-16 447	-14 500	-14 500	-16 771
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	-1
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	15 949	17 300	17 300	23 731
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	1	0	0	0
Avdrag på lån	26 539	26 900	28 400	27 806
Netto finansinntekter/-utgifter	26 042	29 700	31 200	34 764
AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER				
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	13 025	13 025	13 020	35 242
Til bundne avsetninger	26	0	0	23
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-6 605	-6 605	0	-31 630
Bruk av ubundne avsetninger	-5 730	-5 730	-5 195	-4 550
Bruk av bundne avsetninger	-189	0	0	0
Netto avsetninger	527	690	7 825	-915
FORDELING				
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0
Til fordeling drift	-577 192	-567 980	-553 945	-550 234
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	562 646	567 980	553 945	543 629
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk	-14 546	0	0	-6 605

Skatt på inntekt og formue

Skattetallene fra SSB for 2018 viser at kommunene samlet dette året fikk inn 162,5 mrd. kr i skatteinntekter. Dette er 3,8 prosent mer enn i 2017.

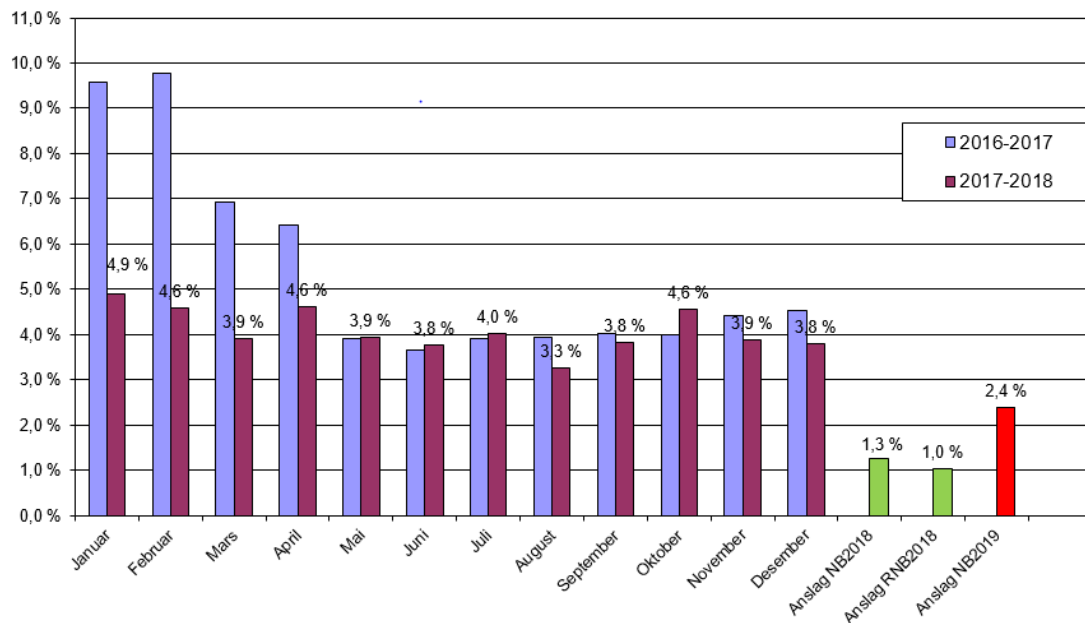
Kommunenes skatteinntekter ble 4,0 mrd. kroner høyere enn anslått høsten 2017 og 2,2 mrd. kroner høyere enn anslått høsten 2018 i forbindelse med fremleggingen av statsbudsjettet for 2019.

Forskuddstrekk fra arbeidsgivere utgjør hovedtyngden av skatteinntektene. Her var det en vekst på 4,3 prosent for kommunene og 3,9 prosent for fylkeskommunene i 2018, sammenliknet med 2017.

Skatteveksten på årsbasis ble i statsbudsjettet for 2018 anslått til 1,3 pst for kommunene. På bakgrunn av lavere lønnsvekstanslag ble anslagene på skatteveksten satt ned til 1,0 pst i revidert nasjonalbudsjett (RNB). Deretter ble vekstanslagene oppjustert til 2,4 prosent for kommunene og 3,3 prosent for fylkeskommunene i oktober 2018. Anslagene ble satt opp

igjen på bakgrunn av ekstraordinært store uttak av utbytter til personlige skatteyttere, som trolig skyldes tilpasninger til skattereformen.

Skatteinngang, akkumulert - kommunene - pst-ndring fra året før

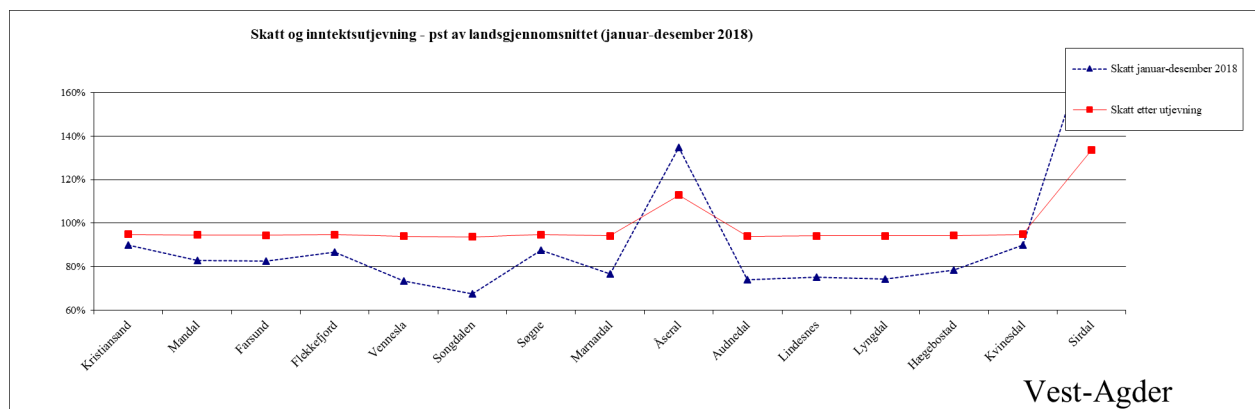
Skatteveksten for Farsund ble 4,1 % økning mot skatteinngangen i 2017.

Inntekten fra skatt og netto inntektsutjevning er 6,05 mill. høyere enn opprinnelig budsjettert og 2,3 mill. høyere enn revidert budsjett etter endring i 2.tertial.

Stolpediagrammet nedenfor illustrerer veksten i forhold til anslagene i nasjonalbudsjettet.

Ordinært rammetilskudd

Farsund er lavinntektskommune og skatteinngangen for landet har stor betydning siden vi da får tilført midler fra inntektsutjevningen. I skjema 1A for 2018 er skatteinntektene budsjettert etter landsnittet og avviket må sees i sammenheng med inntektsutjevningen, som ligger i linjen rammetilskudd siden Farsund er en lavinntektskommune.

Generelle statstilskudd

Statstilskudd ble høyere enn forutsatt i budsjettrapporteringen pr. 2. tertial. Totalt for året ble inntekten fra generelle statstilskudd 2,2 mill. høyere enn budsjettet. Avviket skyldes mer tilskudd til integrering av flyktninger enn budsjettet.

Netto finansinntekter-/ utgifter

Renteinntektene er 2 mill. høyere enn budsjettet. Årsaken er bedre likviditet enn beregnet som følge av endringer i fremdriften i investeringene enn opprinnelig budsjettet.

Renteutgiftene er 1,4 mill. lavere enn budsjettet som følge av noe lavere rentenivå enn forutsatt i opprinnelig budsjett.

Totalt er netto eksterne finanstransaksjoner 3,6 mill. lavere enn budsjettet som følge av større bankbeholdning og lavere renter på gjeld enn forutsatt.

Til fordeling drift

Skatteinntektene og økt tilskudd innebærer at inntektene til fordeling drift i skjema 1A er 9,2 mill. høyere enn budsjettet.

Driftsbudsjettet fordelt på enhetene

Reviderte budsjettvedtak har samlet fordelt 567,98 mill. videre til drift av enhetene.

Regnskapet viser at det er brukt 5,3 mill. mindre enn budsjettet.

Kommunestyret har gjennom året vedtatt flere revideringer i opprinnelig budsjettet. Avvik fra reviderte bevilgninger er kommentert sektorvis nedenfor.

Sektor 1 - Formannskapet:

Formannskapet avsluttet med et mindreforbruk på 1,7 mill.

Enhet 47 Havnevesenet

Storhavn hadde i 2018 avsatt 4 mill. kr til bundet driftsfond for Storhavn.

Småbåthavn hadde et overskudd på 30' kr tilsvarende det som fremkommer regnskapsmessig som enhetens overskudd i 2018.

Dette overskuddet benyttes til nedbetaling av tidligere års underskudd i småbåthavnene. Restsaldo tidligere underskudd pr 31.12.2018 er 1,2 mill. kr.

Farsund kommune

Regnskapsskjema 1 B - driftsregnskap

Tall i 1000

Enhet /sektor	Regnskap 2018	Regulert budsjett 2018	Opprinnelig budsjett 2018	Regnskap 2017
10 Politisk virksomhet	4 373	4 451	4 425	3 570
12 Næring, turisme og friluft	3 064	3 080	3 080	2 931
13 Tilskudd kirke og trossamfunn	7 370	7 280	7 280	7 151
14 Personal og organisasjon	8 694	8 999	8 606	7 438
15 Administrativ ledelse	5 135	5 805	5 700	5 517
17 Fellestjenester	19 073	19 670	19 760	19 192
18 Økonomikontoret	7 489	7 590	7 506	7 442
47 Havnevesen	-31	0	-1 000	-3 197
1 Formannskap	55 167	56 875	55 357	50 044
20 Oppvekst Felles	8 534	9 520	9 362	8 323
21 Barnehager	76 300	76 877	74 287	73 363
22 Farsund ungdomsskole	14 941	16 638	16 440	15 423
23 Borhaug skole	12 548	12 757	12 592	10 993
24 Vanse skole	25 295	25 280	24 954	24 894
25 Lista ungdomsskole	22 356	22 079	21 177	22 482
26 Farsund barneskole	28 523	28 517	27 342	27 792
27 Voksenopplæringen	4 673	4 672	4 041	7 710
28 Kultur og idrett	13 283	13 271	12 940	12 568
29 PPT Lister	3 464	3 443	3 443	3 450
2 Oppvekst og kultur	209 917	213 054	206 578	206 998
30 Helse Felles	9 318	9 893	16 263	15 494
31 NAV-kommune	27 877	30 766	33 165	31 451
32 Psykisk helse, barne- og ungdomstjenester	19 675	19 931	20 053	19 652
33 FOS institusjonstjenester sone Farsund	18 045	18 332	27 995	29 063
34 Listaheimen	32 493	31 118	30 118	33 101
35 Hjemmetjenester sone Vanse	25 639	24 411	22 613	23 201
36 Hjemmetjenester sone Farsund	22 783	21 714	21 452	21 196
37 Forebygging og koordinering	25 361	26 404	0	0
38 Funksjonshemmede - sone Vanse	20 590	19 894	18 915	18 384
39 Funksjonshemmede - sone Farsund	19 090	17 830	18 456	18 442
62 Lister Barnevern	13 754	15 032	15 732	15 588
66 Hjemmetjenester Farsund - Livdekrona	31 407	30 729	34 113	34 903
3 Helse og omsorg	266 032	266 054	258 875	260 475
41 Teknisk drift	4 670	5 722	5 058	11 744
42 Teknisk forvaltning	9 586	9 975	9 890	8 801
43 Bygg og Eiendom	32 865	33 922	32 107	32 162
45 Landbruk	3 123	3 171	3 116	2 940
4 Teknisk utvalg	50 243	52 790	50 171	55 647
80 Sentralt plasserte budsjettposter	-10 184	-13 573	-9 816	-18 317
87 Avskrivninger VAR og motpost kalk.renter	-8 528	-7 220	-7 220	-11 218
5 Sentralt plasserte budsjettposter	-18 713	-20 793	-17 036	-29 535
Sum fordelt til drift	562 646	567 980	553 945	543 629

Sektor 2 - Oppvekst og kultur:

Oppvekst og kultursektoren avsluttet 2018 med et mindreforbruk på 3,1 millioner.

Enhetene innenfor området Oppvekst og kultur har etter justeringer i 2. tertial i stor grad holdt seg innenfor budsjettet. Farsund ungdomsskole, Oppvekst felles og Enhet for barnehage har hatt et større mindreforbruk på henholdsvis 1,7 mill., 1 mill. og 0,6 mill.

Enhet 20 Oppvekst felles har et mindreforbruk på 1 mill. som bla skyldes lavere utbetaling enn budsjettet i forbindelse med gjesteelever fra Farsund i andre kommuner samt høyere refusjoner knyttet til elever fra andre kommuner som får undervisning i Farsund. Det er også holdt igjen noe på kursmidler, da vi halvveis ut i året ble kjent med at enheter innenfor sektoren så ut til å gå mot et merforbruk.

I tillegg har enheten også hatt noe lavere utgifter knyttet til skyss på tjeneste 2230, et mindreforbruk tilsvarende ca. 300 000.

Enhet 21 Barnehagers regnskap viser et mindreforbruk på 0,6 mill. noe som i hovedsak skyldes noe lavere utbetaling til private barnehager samt noe lavere utgifter knyttet til Styrket tilbud.

Enhet 22 Farsund ungdomsskoles regnskap viser et mindreforbruk på 1,7 mill. Mindreforbruket knytter seg i hovedsak til mer refusjoner på gjesteelever enn budsjettet samt andre refusjoner. I tillegg har man hatt noe lavere lønnsutgifter ved enheten enn det man budsjetterte med.

Enhet 25 Lista ungdomsskole har et mindre merforbruk på i underkant av kr. 300 000. Merforbruket her knytter seg i hovedsak til høyere bemanningsbehov enn først budsjettet samt nødvendig kjøp av eksterne tjenester.

Sektor 3 - Helse og omsorg:

Helse og omsorgssektoren avsluttet med et regnskap i balanse for 2018. Ved regnskapsavslutning er det merforbruk på enkelte enheter og et mindre forbruk på flere enheter. Totalt gir det for programområde et regnskap i balanse. Både merforbruk i enkelte enheter og mindre forbruk i andre enheter har en klar sammenheng med endring i behov for tjenester i løpet av 2018

Enhet 31 NAV avslutter med et mindre forbruk på kr. 2,8 mill. Mindre forbruk skyldes hovedsakelig mindre behov for tjenestene introduksjonsstønad og økonomisk sosialhjelp enn det som var forutsatt i budsjett.

Enhet 34 Listaheimen har avsluttet med et merforbruk på 1,3 mill. Hovedsakelig skyldes dette økt behov i forbindelse med flytteprosess og tilpasning i nybygg.

Enhet 35 Hjemmetjenesten Vanse har et merforbruk på kr. 1,2 mill. Dette skyldes hovedsakelig stor økning i antall tjenestemottakere 2018 Økningen er større enn forutsetning som er lagt inn i budsjett. I tillegg har enheten særlig økning i behov for avlastning i eget hjem.

Enhet 36 Hjemmetjenesten Farsund har et merforbruk på kr. 1 mill. Enheten har på lik linje som hjemmetjenesten Vase stor økning i antall tjenestemottakere. Økningen er større enn forutsetning som er lagt inn i budsjett for 2018. Enheten har også i løpet av 2018 fått en økning i antall tjenestemottakere med behov for ressurskrevende tjenester.

Enhet 39 enhet for funksjonshemmede Vase har et merforbruk på 1,2 mill. Dette skyldes hovedsakelig nye tjenestemottakere med behov for ressurskrevende tjenester.

Enhet 62 Lister barnevern har et mindre forbruk på 1,2 mill. Dette skyldes hovedsakelig vakante stillinger og færre tiltak i hjem og utenfor hjem enn det som er forutsatt i budsjett for 2018.

Sektorens styringsverktøy er vedtatt Helse og omsorgsplan 2012-2021 og revidert plan 2017-2027. Planen har vært et viktig og avgjørende redskap i utformingen av kommunens helse og omsorgstjenester siden denne ble vedtatt. Sentrale føringer, utfordringer og utvikling innenfor helse og omsorgstjenestene endrer seg raskt og det er viktig at kommunen har helse- og omsorgstjenester som er fleksible, endringsdyktige, innovative og som kan tilpasse tjenestetilbudene etter brukernes behov og innenfor de rammer som kommunen til enhver tid vil råde over. Helse og omsorgsplanen med tiltak i handlingsplanen er således det viktigste verktøy for effektivisering i sektoren. Tabell nedenfor kan uttrykke et bilde av at kommunen med sin plan arbeider i riktig retning med henhold til effektivisering.

Helse og omsorgssektoren arbeider ut fra følgende overordnet målsetting: Farsund kommune skal ha helse og omsorgstjenester som er endringsdyktige, innovative og som kan tilpasse tjenestetilbudene etter innbyggernes behov og innenfor de rammer som kommunen til enhver tid vil råde over.

Hovedtrekk i resultatmål og tiltak i Helse og omsorgsplanen 2012-2021 er:

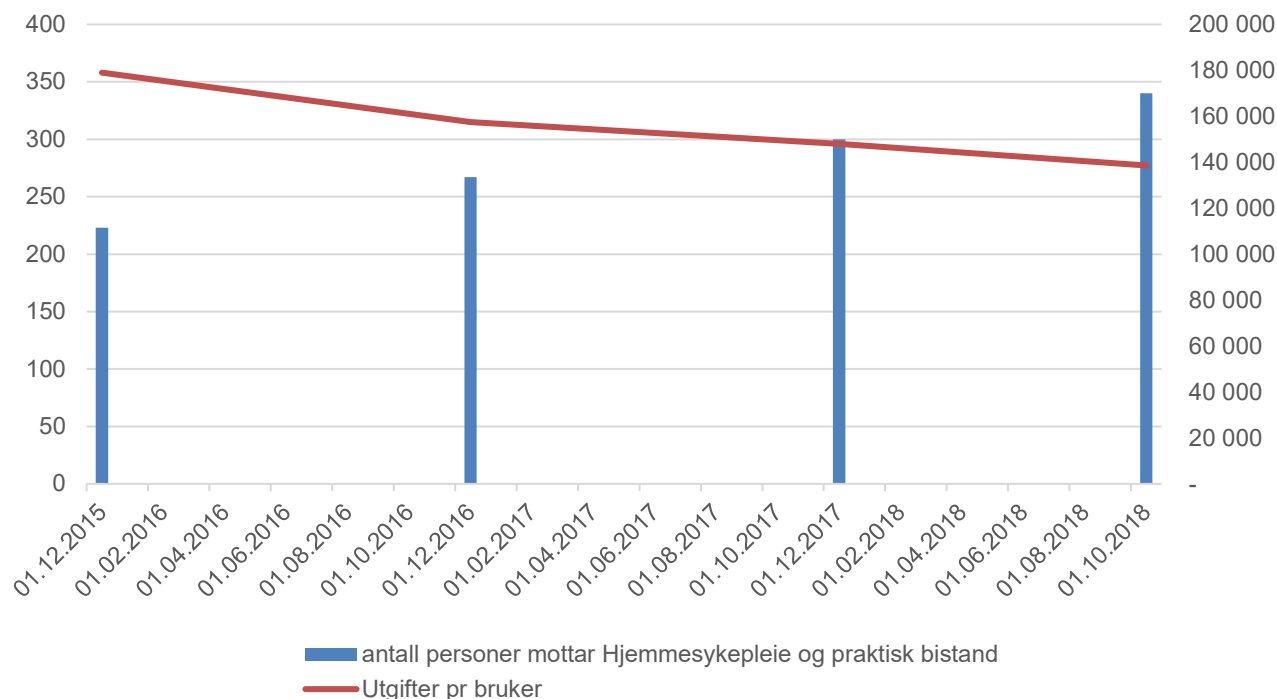
- Fra ressurskrevende tjenester til mindre ressurskrevende tjenester. Eks. styrking av hjemmetjenestene, hverdagsrehabilitering, avlastning, korttidsopphold og økt bruk av teknologi.
- Reduksjon av administrative ressurser for tjenesteutøvelse → til direkte brukerrelaterte tjenester ved bruk av teknologi.
- Økt kompetansenivå innenfor de ulike tjenestene.
- Økt fokus på mestring og muligheter innenfor omsorgs og velferdsteknologi.
- Økt fokus på forebygging og samarbeid med frivillige og nettverk.
- Sikre tilrettelagte boenheter for innbyggere som har behov for dette.

I revisjon av Helse og omsorgsplan 2017-2027 er det økt brukerperspektiv og med det en forventning om å se på organisatoriske endringer for å sikre mer helhetlige og sammensatte tjenester.

Handlingsdelen av revidert plan bygger på følgende hovedområder:

- Organisering
- Ledelse
- Proaktive og forebyggende tjenester
- Kompetanse og rekruttering
- Boliger og boformer
- Brukerens helse- og omsorgstjenester
- Barn og unge
- Teknologi, innovasjon og utvikling
- Øyeblikkelig hjelp og legetjenester

Status, utfordringer og mål under de ulike hovedområdene i handlingsplanen henger nøye sammen, påvirker hverandre og sees derfor i en sammenheng.

Sektor 4 - Teknisk utvalg:

Enhet 41 Teknisk drift

Enheten hadde et mindre forbruk stort kr 1 052 000,-. Dersom en ser bort fra VAR-området som kommunestyret har vedtatt skal drives etter selvkostprinsippet, så hadde ansvar 1640 Kommunalteknikk og grønt et mindre forbruk på kr 384 000,-.

Enhet 43 Bygg og eiendom

Enheten hadde et mindre forbruk på kr 1 057 000,-. Mindreforbruket kommer av at det ikke er satt inn vikarer i sykefravær som utgjør ca kr 500 000,- og økte leieinntekter fra kommunale bygg og Lundevågen industriområde (korttidsleie) i størrelsesorden kr 500 000,-.

Sentralt plasserte budsjettposter:

Enhet 80 Sentralt plasserte budsjettposter

Her fremkommer pensjonsposter som ikke skal påvirke enhetenes budsjett. I årets regnskap er pensjonskostnaden for alle ansatte totalt 12,5 mill. lavere enn budsjettet. Avviket skyldes premieavvik/bruk av premiefond ut over budsjettet.

Effekten av premieavvik ut over budsjettet bruk om premiefond er avsatt til disposisjonsfond med 14,9 mill.

Pensjonsfond – premieavvik gjennomgås mot budsjett 2019 og økonomiplan til 2022. Målet er å unngå at svingninger som følge håndtering av ett-årig amortisering av premieavvik, og at redusert bruk av premiefond i økonomiplanperioden skal gå direkte ut over tjenesteproduksjonen.

Enhet 87 Avskrivninger og motpost VAR

Avvik mot budsjett skyldes avskrivninger innenfor selvkostområdet vann og avløp var for lavt budsjettet med 700'. Kr. 540' gjelder justering selvkostfondene vedrørende regnskapet for 2017.

4. Balansen

Oversikten viser utviklingen i eiendeler, gjeld og egenkapital fra 2015 til 2018. Den mest vesentlige aksjeposten under anleggsmidler er aksjer i Agder Energi bokført til 104 mill. Farsund kommunes eierandel er 1,299 %.

Balanseregnskapet				
Tall i 1000 kroner	Regnskap 2018	Regnskap 2017	Regnskap 2016	Regnskap 2015
EIENDELER				
ANLEGGSMIDLER				
Faste eiendommer og anlegg	1 234 173	1 139 285	1 088 156	1 034 618
Utstyr, maskiner og transportmidler	31 122	22 377	19 599	20 923
Utlån	70 343	63 886	58 837	56 050
Aksjer og andeler	150 776	148 744	121 036	119 257
Pensjonsmidler	808 843	743 943	708 518	690 787
Sum anleggsmidler	2 295 257	2 118 234	1 996 145	1 921 635
OMLØPSMIDLER				
Kortsiktige fordringer	76 451	62 394	67 911	61 646
Premieavik	7 909	51	1 194	1 145
Aksjer og andeler	416	411	405	397
Sertifikater	0	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0	0
Derivater	0	0	0	0
Kasse, postgiro, bankinnskudd	283 618	263 795	356 025	305 907
Sum omløpsmidler	368 394	326 652	425 535	369 095
Sum eiendeler	2 663 651	2 444 886	2 421 680	2 290 730
EGENKAPITAL OG GJELD				
EGENKAPITAL				
Disposisjonsfond	-101 914	-79 098	-43 545	-16 618
Bundne driftsfond	-18 116	-18 088	-21 498	-19 631
Ubundne investeringsfond	-82 594	-65 349	-116 148	-116 148
Bundne investeringsfond	-6 447	-15 986	-13 406	-12 608
Regnskapsmessig mindreforbruk	-14 546	-6 605	-31 630	-17 797
Regnskapsmessig merforbruk	0	0	0	0
Udisponert i investeringsregnskapet	0	0	0	0
Udekket i investeringsregnskapet	0	0	0	0
Kapitalkonto	-410 542	-344 633	-282 857	-287 585
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	4 164	4 164	4 164	4 164
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (inv)	0	0	0	0
Sum egenkapital	-629 995	-525 594	-504 921	-466 224
GJELD				
LANGSIKTIG GJELD				
Ihendehaverobligasjonslån	-98 000	-98 000	0	-106 000
Pensjonsforpliktelser	-931 407	-907 160	-870 794	-837 703
Sertifikatlån	-396 000	-276 900	-376 900	-376 900
Andre lån	-471 721	-497 916	-513 999	-335 482
Sum langsiktig gjeld	-1 897 128	-1 779 975	-1 761 693	-1 656 085
KORTSIKTIG GJELD				
Kassekredittlån	0	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-135 805	-131 588	-154 230	-160 813
Derivater	0	0	0	0
Premieavik	-723	-7 729	-837	-7 607
Sum kortsiktig gjeld	-136 527	-139 317	-155 067	-168 421
Sum egenkapital og gjeld	-2 663 651	-2 444 886	-2 421 680	-2 290 730
Ubrukte lånemidler	19 560	13 520	55 550	29 182
Andre memoriakonti	-1 327	-1 251	-4 447	-5 685
Motkonto for memoriakontiene	-18 233	-12 269	-51 103	-23 497
Sum memoriakonti	0	0	0	0

Premieavvik i balansen

Farsund kommune har gjennomført 1-årig amortisering av premieavviket på pensjon som prinsipp. Premieavvik har i årets regnskap medført kr. 15 mill. i inntekt i driftsregnskapet. Premieavvik med 7,2 mill. er oppført som netto kortsiktig fordring/gjeld. Denne balanseposten skal tilbakeføres i 2019.

Pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler i balansen

Den kommunale pensjonsordningen er finansiert gjennom KLP. Lærernes pensjonsordning finansieres i SPK. Strengt lovregler for avsetning og anvendelse av midler øremerket pensjonsformål innebærer at fondsfinansiering er en automatisk sikring av at pensjonsforpliktelsene på balansedagen kan oppfylles.

Premiefond inngår i pensjonsmidlene i KLP. Dette er tilbakeholdt avkastning som bare kan benyttes til å dekke fremtidig pensjonspremie. Premiefondet utgjør 8,65 mill. av pensjonsmidlene i balansen pr. 31.12.2018.

Pensjonsforpliktelser og beregninger av disse har utgangspunkt i de pensjonsytelser som kan forventes. Det er dermed ikke ytelsene i henhold til lønns- og pensjonsnivå på balansedagen som danner utgangspunkt, men sluttlønnnivå og forventet nivå på pensjoner de år de ansatte forventes å bli pensjonist som danner utgangspunktet for beregningen. Forventet lønnsvekst (helt frem til pensjonering) og pensjonsreguleringer skal inngå i beregningene av påløpte pensjonsforpliktelser.

5. Investeringer

Årets finansieringsbehov i investeringsregnskapet er 227 mill. mot budsjettert 230,4 mill.

Gjennom året er det rapportert på investeringsbudsjettet og -regnskapet både for 1. og 2.tertial. Som følge av endringer i fremdrift og behov, har kommunestyret gjennomført en rekke justeringer. Det er dermed ikke store avvik i prosjektrekskapene pr. desember.

Bruk av investeringsfond

For å redusere låneopptak i forbindelse med bygging av boliger og dagtilbud for demente ved Listaheimen var det budsjettert og brukt 25 mill. av ubundne investeringsfond.

Opprinnelig budsjettert investeringer i anleggsmidler var til sammen 186 mill. I budsjettreguleringer gjennom året ble samlet investeringer redusert til 166 mill. Tilskudd til investeringer er 14 mill. høyere enn budsjettert.

Budsjettreguleringene og utbetalt tilskudd har medført lavere finansieringsbehov enn opprinnelig budsjettert. Bruk av lånemidler som finansiering er prioritert før bruk av avsetning for å unngå økt beholdning av ubrukte lånemidler.

Vesentlig avvik i investeringsbudsjettet:

Prosjektet grunnerverv m.m. for utbygging av Eilert Sundt har et avvik på 9,8 mill.

Årsaken er utsatt gjennomføring av eiendomsoverføring. Bevilgningen vil bli foreslått re-budsjettert pr. 1.tertial 2019 siden transaksjonen er gjennomført 28.02.19.

6. Likestilling, inkludering og mangfold

Det er en stor overvekt av kvinner blant ansatte i Farsund kommune målt både i antall ansatte og i årsverk. Hele 85 % av alle fast ansatte er kvinner. Kvinner har en gjennomsnittlig stillingsstørrelse som er lavere enn for menn, jf. figur 1.

Det er viktig å merke seg at oversikten beskriver antall ansatte etter inngåtte kontrakter (ansattes faste stillinger / inngått avtaler om fast stilling). Tallene inkluderer således ikke merarbeid for disse arbeidstakerne. Per 31.12.2018 var den totale lønnsbrøken for de samme arbeidstakerne 55 årsverk lavere som følge av hel / delvis permisjon, langvarig sykdom, avkortet arbeidsår mv. I tillegg til ansatte etter figur 1, kommer derfor vikarer og andre midlertidig ansatte per 31.12.2018.

Antall ansatte / årsverk Farsund kommune (fast ansatte etter kontrakt brøk). Kvinner og menn med gjennomsnittlig stillingsstørrelse (pr. 31.12.2018)					
	Antall		Årsverk		Stillingsstørrelse gjennomsnitt
	Antall	Andel	Antall	Andel	
Kvinner	711	85,0	573	83,9	80,6
Menn	125	15,0	110	16,1	82,57
Farsund kommune	836		683		81,8

Figur 1. Antall ansatte / årsverk Farsund kommune (fast ansatte etter kontrakt brøk).

Fordelingen av fast ansatte i ulike stillingsstørrelser fremgår av figur 2. Figuren skiller mellom kvinner og menn.

Andel ansatte i ulike stillingsstørrelser (fast ansatte etter kontrakt brøk). Kvinner og menn 2016 – 2018							
Stillingsstørrelse	Kvinner			Menn			Total
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2018
0 - 25 %	6,5	5,0	4,9	1,6	2,6	4,8	4,9
25 - 50 %	7,0	5,5	5,3	4,0	3,4	4,0	5,14
50 – 75 %	23,1	23,2	20,0	10,3	7,8	9,6	18,42
75 – 100 %	20,7	20,8	21,3	5,5	6,9	6,4	19,0
100 %	42,7	45,4	48,5	78,6	79,3	75,2	52,5

Figur 2. Andel ansatte i ulike stillingsstørrelser (fast ansatte – kontrakt brøk).

47,5 % av alle ansatte har deltidsstilling. Fordelingen av hel- og deltidsansatte kvinner og menn fremgår av figur 3.

Andel ansatte i deltidsstillinger og full stilling (fast ansatte etter kontrakt brøk). 2016 – 2018. Kvinner og menn.									
	Farsund kommune totalt %			Kvinner %			Menn %		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Deltidsstilling	51,9	49,3	47,5	57,3	54,6	51,5	11,4	20,7	24,8
Full stilling	48,1	50,7	52,5	42,7	45,4	48,5	78,6	79,3	75,2

Figur 3. Andel ansatte i deltidsstillinger og full stilling (fast ansatte – kontrakt brøk) 2016 - 2018.

Kjønnsfordelingen på ledernivå i virksomheten fremgår av figur 4:

Kjønns sammensetning i ledende stillinger 2018 (pr. 31.12.2018)					
Område	Totalt antall	Kvinner		Menn	
		Antall	Andel	Antall	Andel
Rådmannens ledergruppe	7	4	57 %	3	43 %
Enhetsledere	23	12	52,2 %	11	47,8 %

Figur 4. Kjønnsfordeling på ledernivå

Farsund kommune har overvekt av menn i politisk styrende organer. I tabellen nedenfor (tabell 8) vises utviklingen i kvinneandel i kommunestyret etter valget i 2015 sammenliknet med tidligere perioder.

Kvinneandel i Farsund kommunestyre					
	1999	2003	2007	2011	2015
Kvinner	6	6	7	11	9
Total	29	29	29	29	29
Andel	20 %	20 %	24 %	38 %	31%

Figur 5. Kvinneandel i Farsund kommunestyre

Farsund kommune har hatt et fokus på heltidskultur også i 2018 og har blant annet videreført vår deltakelse i etablert heltidsnettverk på Agder, en oppfølging av fylkeskommunens LIM – plan (plan for likestilling, integrering og mangfold på Agder).

Det ble også utført et omfattende arbeid med innføring av årsturnus innen døgnbaserte tjenester i helse og omsorg. Årsturnus antas å kunne være et godt virkemiddel for å kunne øke andelen heltidsansatte og øke gjennomsnittlig stillingsstørrelse blant ansatte innenfor disse tjenestene. Selv om det ble lagt ned mye arbeid med etableringen av års turnuser i 2018, så vil effektene først bli synliggjort i 2019 ettersom disse turnusene først trådte i kraft i januar 2019.

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og eldrerådet er begge lovpålagte høringsorganer i Farsund kommune som uttaler seg i saker som gjelder henholdsvis personer med funksjonsnedsettelse og eldre.

Rådene jobber spesielt for tilgjengelighet og tjenester for personer med funksjonsnedsettelse og eldre, og mot diskriminering på grunnlag av funksjonsnedsettelse eller alder.

I løpet av året har rådet sendt uttalelser i en rekke høringsaker fra kommunens administrasjon og andre offentlige/private instanser. I tillegg har rådene tatt opp saker på eget initiativ. I 2018 avholdt rådene 8 møter hver.

7. Etiske retningslinjer

Etikk er systematisk tenkning i forhold til hva som er rett og galt, og handler om

- å bli enige om et sett verdier
- hvordan verdiene skal komme til syne i praktisk handling
- å forstå konsekvensene av egen handling

Arbeid med etiske problemstillinger i kommunen handler om å klargjøre hva som er rett og galt i gitte situasjoner. Etiske retningslinjer gir et felles verdigrunnlag.

Noen stikkord hvor etiske holdninger er sentrale:

- Habilitet og integritet
- Rollekonflikter – bierverv, oppdrag, engasjement i frivillige organisasjoner
- Varsling – av kritikkverdige forhold uten at det får konsekvenser for varsler
- Korrupsjon og bestikkelser
- Smøring – leverandørers forventning om gjenytelser.
- Kameraderi (tilgodese «egne») – i forhold til relasjonsbygging
- Ytringsfrihet – i forhold til lojalitet og taushetsplikt

Etiske retningslinjer skal gi uttrykk for en systematisk tenkning og enighet om hva som ansees som riktig adferd i vår organisasjon. Etiske retningslinjer gir et felles verdigrunnlag.

De faktiske handlingene hos ansatte og folkevalgte danner grunnlaget for kommunens omdømme i befolkningen. Hvilke valg vi tar – individuelt og kollektivt – er avgjørende for tillit.

Kommunestyre har i eget vedtak vurdert gjeldende Etiske retningslinjer for ansatte og politikere, og derigjennom bekreftet at vårt etiske verdigrunnlag er fundamentet for kommunens omdømme og tillitsforhold til våre innbyggere. Alle kommunens ansatte har et selvstendig ansvar for å bidra til at tilliten til kommunen og dens omdømme ivaretas.

Ved folkevalgtsamling januar 2018 ble det bestemt at retningslinjene skal revideres på nytt. Dette skulle etter planen vært på plass innen utløpet av 2018, men vil først bli ferdigstilt i 2019.

8. Interkommunalt samarbeid

Lister PPT

Lister PPT er et interkommunalt samarbeid mellom Farsund (vertskommune), Flekkefjord, Kvinesdal, Lyngdal og Sirdal. Samarbeidet oppleves å gi et sterkere fagmiljø og styrket kompetanse på tvers. Tjenesten er ikke samlokalisert.

PPT sitt todelte mandat er sakkyndighetsarbeid i forhold til enkeltelever på den ene siden, samt å gi bistand til regionens skoler og barnehager i forhold til kompetanse- og organisasjonsutvikling på den annen. Vi har også i 2018 jobbet kontinuerlig med kvalitetssikring av tjenestens forvaltningsrutiner og med fagutvikling i vid forstand, slik at vi er best mulig rustet til å følge opp vårt mandat.

Lister PPT leder det regionale prosjektet «Det aller beste» som er politisk forankret i «Oppvekstplanen for Lister (2015-2020)». Prosjektet har som mål både å videreutvikle kvaliteten på den ordinære opplæringen i skolene/det pedagogiske innholdet i barnehagene og å videreutvikle kvaliteten på spesialpedagogiske tiltak i barnehagene/spesialundervisningen i skolene.

«Det aller beste» er nå i implementeringsfasen hvor fokus også i 2018 har vært på kompetanseheving av skolene og barnehagenes pedagogiske team i forhold til samhandling og prosessledelse spesielt.

Vi opplever at det interkommunale samarbeidet har en konstruktiv form som gir store fordeler, og vi møter utfordringer som stiller krav til kontinuerlige tilpasninger av vår tjeneste både i forhold til kompetanse og organisering.

Etter forespørsel fra Kompetansesenter Sør og forbindelse med sammenslåingsprosessen mellom Lyngdal og Audnedal, utfører også Lister PPT tjenester for kommunene Hægebostad og Audnedal. I 2018 har dette samarbeidet i stor grad vært oppdragsbasert men vil etter all sannsynlighet bli mer formalisert fra 2020.

I 2018 lyktes man også med å få tilsatt logoped i fast stilling, noe som vil gi et styrket tilbud til innbyggerne i Farsund og i de øvrige kommunene. Logopedtjenesten er organisert inn under ledelse av leder for Lister PPT, men som en egen avdeling i tjenesten med eget budsjett og merkantilressurs.

I forhold til økonomi leverte Lister PPT et resultat som var i balanse i forhold til område 2900 – PPT-tjeneste, mens man hadde et merforbruk på 182 000 i Logopedtjenesten – område 2901. I hovedsak skyldtes dette feil i budsjetteringen. Avdelingens regnskap for 2018 balanseres gjennom at man etter avtale innhenter ekstra refusjon fra kommunene i samarbeidet.

Lister barnevern

Lister barnevern ble etablert 1. januar 2010 og er organisert etter vertskommune-modellen med Farsund kommune som vertskommune og kontorer på Rådhuset i Farsund. Tjenesten ble utvidet med kommunene Hægebostad og Audnedal fra 01.06.2018 og har tilgjengelige kontorer i samtlige deltakerkommuner.

Lister barnevern har en ramme på 39,3 årsverk. Dette er en økning på 4,2 stillinger på grunn av utvidelsen 01.06.2018. Vi er en Mitt Liv tjeneste og er organisert i mottak, undersøkelse, omsorg og tiltak. Tiltak er delt i 2 grupper der en gruppe består av kontaktpersoner og den andre gruppen består av miljøterapeuter. Ledergruppen består av enhetsleder, nestleder og teamledere.

I 2018 har vi hatt prosjekt skolelos med 1 stilling fordelt på 2 ansatte, og fått delvis finansiering til prosjektet fra bufdir ut 2020. Vi har også stort fokus på ettervern, og har egne ettervernskonsulenter som jobber i tråd med vårt tidligere Husbankfinansiert prosjekt «Stuli» som ligger på Husbankens nettsider.

Vi har et sterkt ønske og behov for å være samlokalisert i tilpassede egnede lokaler, men på grunn av plassmangler er vi fortsatt fordelt på 2 steder. Mottak, undersøkelse og omsorg sitter på Husan, mens tiltaksteamet sitter på «Huset» i Farsund, Gabriel Lundsgt.

Formålet med Lister barnevern er å:

- Skape en best mulig barneverntjeneste for kommunenes innbyggere.
- Sikre god kvalitet på tjenesten
- Skape større fagmiljø, styrke kompetansen, sikre rettsikkerhet og gjøre tjenesten mer åpen og tilgjengelig for brukeren.

Målsettingen om å yte likeverdige tjenester uavhengig av kommune er oppnådd, og Lister barnevern jobber for å tilpasse og tilrettelegge tjenesten for økt ansvars- og oppgaveføring fra stat til kommunene. I denne forbindelse har fylkesmannen gjennomført et dialogmøte mellom barneverntjenesten og øverste politiske og administrative ledelse i samtlige deltakerkommuner. Det er spesielt fokus på kompetanseheving og utvikling av gode verktøy for å kunne yte best mulig hjelp.

Det er god kvalitet på tjenestetilbudet, og vi har et godt og solid fagmiljø med god kompetanse til å utføre kommunale barnevernoppgaver. Vi jobber alltid for å bli enda bedre, og har jevnt over ansatte i videreutdanning. Lister barnevern har deltatt aktivt på å utvikle KUBA – Kompetanse-Utvikling-Barnevern-Agder, et samarbeidsprosjekt for alle barneverntjenester i Agder med oppstart i 2019. Lister barnevern kjøper svært lite tiltak av private da vi har egne ressurser med god kompetanse i tjenesten, men har over tid opplevd det som svært utfordrende å rekruttere og beholde kvalifisert personell med relevant erfaring innen barnevernsarbeid til utlyste stillinger. Vi har i store deler av 2018 hatt kø på tiltaket miljøterapeut, og må av den grunn gjennomføre krevende prioriteringer.

I 2017 ble det registrert 393 bekymringsmeldinger, dette var en økning på ca 16 % fra 2016 (339 meldinger). I 2018 er det registrert 441 bekymringsmeldinger, dette er igjen en økning på ca 12 % fra 2017. Bekymringsmeldingene fra 2018 fordeler seg på 100 meldinger i Farsund, 78 meldinger i Flekkefjord, 69 meldinger i Kvinesdal, 137 meldinger i Lyngdal, 14 i Sirdal, 18 meldinger i Audnedal og 25 meldinger i Hægebostad. Basert på barnetall (0-17 år) pr kommunen er gjennomsnittstallet 0,8 i Norge på omsorgsovertatte barn. Pr 31.12.2018 var gjennomsnittstallet i Lister kommunene samlet sett på 0,84.

9. Internkontroll

Med hjemmel i kommunelovens § 23 nr 2, er kommunene pålagt å utøve internkontroll i drifts- og forvaltningstjenester. Krav om internkontroll er også nedfelt i flere fagspesifikke lover og forskrifter. Internkontroll er et omfattende systemarbeid som krever at rutiner og prosedyrer til enhver tid er oppdatert. Og at implementering og oppfølging ivaretas løpende. Internkontrollens kjerneområde er å etterspørre at lovpålagte krav og interne rutiner er fulgt, og samtidig dokumentere denne kontrollen.

Rådmannen har det overordnede ansvaret for internkontroll, og oppfølgingen er delegert kommunalsjefer og enhetsledere.

Verktøy

Farsund kommune har siden 2011 benyttet systemverktøyet Compilo. Compilo er et HMS- og kvalitetssystem med en todelt funksjon.

Systemet har modul for dokumenthåndtering, med en dokumentbase for sektorovergripende reglement, prosedyrer, rutiner og skjema innenfor personal, økonomi, dokumenthåndtering osv. I tillegg finnes flere fagspesifikke kvalitetsrutiner på sektor-/ enhets- eller avdelingsnivå, i form av prosedyrer, kvalitetshåndbok, reglementer med mer. Compilos dokumentmodul sikrer i stor grad versjonskontroll og revisjon av dokumenter ved at det identifiseres revisjonsansvarlige og tidspunkt for revisjon (med automatiske påminnelser)

Avviksmodulen brukes av alle enheter for rapportering av HMS avvik. Noen enheter også bruker systemet for innrapportering og oppfølging av andre avvikstyper. Når avvik blir meldt vil disse bli håndtert ut fra en vurdering av avvikets art, tiltak beskrives og avviksbehandlingen blir dokumentert. Alle ansatte har system tilgang, og får opplæring i bruk av systemet. Kommunen har også tatt i bruk årshjul og risikovurderings moduler i Compilo.

HMS - helse, miljø og sikkerhet

Samtlige sektorovergripende styrende HMS-dokumenter finnes i Compilo. Hele virksomheten har tatt i bruk systemet for å rapportere avvik og kan varsle om kritikkverdige forhold.

Arbeidsmiljøutvalget i Farsund kommune har ansvar for å sikre systematisk internkontroll innenfor HMS blir utført. De følger opp på planlagte årshjul aktiviteter, HMS avvik og internrevisjoner på utvalgte enheter.

Økonomiområdet

Kommunens økonomireglement

Økonomireglementet beskriver blant annet økonomi og budsjettprosessen gjennom året, og hvordan eventuelle endringer underveis skal følges opp.

Vedtatte økonomireglement gir budsjettenhetene myndighet til å disponere budsjetttrammene i hht det som fremgår av budsjettbehandlingen, vedtatte planer og ellers innenfor det formål enheten har i utøvelse tjenester.

Enhetene har plikt på seg til å utnytte ressursene på en mest mulig effektiv måte og skal se til at midler utnyttes optimalt til formålet.

Månedlig regnskapskontroll (alle ledere)

Kommunen har innarbeidet rutiner for internkontroll av regnskap hver måned.

Hver leder kontrollerer eget budsjettområde. Rutinene skal sikre at budsjett-rammen for drift holdes, og at det er samsvar mellom forventede utgifter og inntekter. Skjemaet har også et felt for sykefravær.

Rutine for delegering av anvisning, bestilling og attestasjon

Det er utarbeidet presiserte retningslinjer og rutiner for delegering av anvisning, bestilling og attestasjon.

Månedlig lønnskontroll (alle ledere)

Kommunen har innarbeidet rutiner for internkontroll av utbetalt lønn. Rutinene skal sikre at det er utbetalt rett lønn til rette personer, og innebærer at ansvarlige ledere kontrollerer de månedlige lønnsutbetalingene.

Internkontroll med kommunens regnskap.

Internkontrollen ved økonomikontoret består av en rekke prosesser for å gi rimelig sikkerhet for:

- Pålitelig ekstern regnskapsrapportering
- Overholdelse av gjeldende lover og regler

Oppfølging av politiske vedtak

I henhold til kommunelovens § 23 nr. 2 er det rådmannens plikt å sikre at politiske vedtak iverksettes. Kommunen har en årlig internkontroll på samtlige politiske vedtak. Dette gjennomføres ved at samtlige politiske møter gjennomgås sak for sak, og ved at hver sak sendes til de respektive saksbehandlere med konkrete spørsmål om sakens status.

For saker behandlet i 2018, se egen liste for samtlige saker, utarbeidet av politisk sekretariat.

Forklaring til tallkodene i siste kolonne:

1. Gjennomført
2. Videre sendt til xxx for oppfølging/gjennomføring
3. Under arbeid. Forventes gjennomført xxx

Saksliste 2018

Saksnr	Innhold	Status
PS 18/1	Referater til møte 8.3.2018	1
PS 18/2	Kommuneplanens samfunnsdel 2018-30 - Sluttbehandling	1
PS 18/3	Kommunedelplan for Farsund-Lista - Sluttbehandling	1
PS 18/4	Revisjon av helse- og omsorgsplan 2012 - 2021	1
PS 18/5	Søknad om fritak fra utvalg for landbruk - Kai Steffen Østensen	1
PS 18/6	Konstituering av rådmann med virkning fra 19.3.2018	1
PS 18/7	Endring i eiendomsskatteloven med virkning fra 2019 - avklaring vedr. utskrivning	1
PS 18/8	Fastsetting av Forskrift om endring av forskrift om adgang til jakt etter elg, hjort og rådyr, Farsund kommune, Vest Agder fylke	1
PS 18/9	Tomteareal for utbygging av Eilert Sundt vgs.	3 – forventes gjennomført vår/sommer 2019
PS 18/10	Forslag til ny eierskapsmelding for Agder Energi AS	1
PS 18/11	2.gangsbehandling Detaljregulering for fritidsboliger - Hovden, Øyna - gnr/bnr 113/5 m.fl.	1
PS 18/12	Strategi for forebygging av voldelig ekstremisme, hatkriminalitet og sårbare samfunn - høringsuttalelse	1
PS 18/13	Samarbeids- og utviklingsavtale mellom Farsund kommune og Vest-Agder fylkeskommune 2018-21	1
PS 18/14	Oppnevning av klagenemnd for eiendomsskattesaker.	1
PS 18/15	"The Pub". Søknad om skjenkebevilling og serveringsbevilling.	1
PS 18/16	Delegasjon ved eierskifter på skjenkesteder	1
PS 18/17	Referater til møte 12.4.2018	1
PS 18/18	Fortettingsanalyse Farsund by - Videre arbeid	1
PS 18/19	Listahallen -status og utviklingsmuligheter	1
PS 18/20	Ansettelse av ny rådmann	1
PS 18/21	Søknad om skjenkebevilling ved Torvets Kolonial	1
PS 18/22	Søknad om skjenkebevilling. Samiras restaurant.	1
PS 18/23	Utvidelse av Lister Barnevern - Audnedal kommune og Hægebostad kommune	1
PS 18/24	2.gangsbehandling Omregulering Danefjell - gnr/bnr 5/52 og deler av gnr/bnr 5/24	1
PS 18/25	Avtale om eiendomsoverdragelser og samarbeid ifm. utvidelse av Eilert Sundt vgs.	3 – forventes gjennomført vår/sommer
PS 18/26	Kommunalt innlån av husbankmidler 2018 - startlånsordningen	1
PS 18/27	Tilgang til kommunale bygg og anlegg	1
PS 18/28	Oppgaver for frivillige lag og foreninger	1
PS 18/29	Frivillighetspolitikk for Farsund kommune	1
PS 18/30	Utvidelse av Utvalgt Kulturlandskap Vest-Lista	3 - 2019
PS 18/31	Nye vedtekter i Listerrådet	1

PS 18/32	Søknad om å anvende alminnelig skjenkebevilling på Backes Bu	1
PS 18/33	Årsregnskap og årsberetning for 2017	1
PS 18/34	Supplering av varamedlemmer til formannskapet	1
PS 18/35	Referater til møtet 21.6.2018	1
PS 18/36	Valg av styrerepresentanter i Farsund 365 as	1
PS 18/37	Valg av styrerepresentant i Nordkapp Utvikling as	1
PS 18/38	Rettslig representasjon og signatur. Delegasjon.	1
PS 18/39	Rapport 1.tertial 2018	1
PS 18/40	Budsjettregulering 1.tertial 2018 - drift og investering	1
PS 18/41	Henvendelse om å ta imot lærekandidat	1
PS 18/42	Prøveprosjekt åpen hall sommer 2018	1
PS 18/43	Forskrift - Ordensreglement for Farsundskolen	1
PS 18/44	Leilighetsprosjekt Bryne, Vanse (bak Listaheimen) - gnr. 21 bnr. 33, 41	3 – ubestemt tid
PS 18/45	Organisering av NAV-kontorene i Lister etter vertskommunemodellen	1
PS 18/46	Evalueringsavtale mellom Farsund kommune og Farsund 365	1
PS 18/47	Evalueringsavtale - busskort for studenter	1
PS 18/48	Utvidelse av Utvalgt Kulturlandskap Vest-Lista	3- 2019
PS 18/49	Marin forsøpling	1
PS 18/50	Referater til møtet 6.9.2018	1
PS 18/51	2.gangsbehandling Reguleringsplan for Farøy brygge - gnr/bnr 3/23, 49, 80, 58	Til klagebehandling hos fylkesmannen
PS 18/52	2.gangsbehandling Reguleringsplan Tinghuset Gåsholmen - PlanID 04825	1
PS 18/53	Bompengesøknad gang- og sykkelvegutbygging	1
PS 18/54	Oppstart av arbeid med politisk organisering	3
PS 18/55	Søknad om fritak fra politiske verv for resten av kommunestyreperioden - Haldis Quale	1
PS 18/56	Referater til møtet 18.10.2018	1
PS 18/57	Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019 - fastsetting av valgdag	1
PS 18/58	Reguleringsplan for utvidelse av Eilert Sundt videregående skole gnr/bnr 1/643 m.fl - 2.gangsbehandling	Til klagebehandling hos fylkesmannen
PS 18/59	Valg av vertskommune for NAV Lister	1
PS 18/60	Salg av tomt til Farsund Båt og Motor AS i Lauervika.	3 – 1. halvdel 2019
PS 18/61	Uttalelse fra Farsund kommune til Landbruksstrategi for Agder	2 – sendt fylkeskommunen
PS 18/62	Referater til møte 15.11.2018	1
PS 18/63	2. tertialrapport 2018	1
PS 18/64	Budsjettregulering 2.tertial 2018 - drift og investering	1
PS 18/65	2.gangsbehandling Omregulering del av Bilandsfeltet	1
PS 18/66	2.gangsbehandling Reguleringsplan Notodden hyttefelt	1
PS 18/67	2.gangsbehandling Reguleringsplan for Bedringås - gnr/bnr 135/1,10	Til klagebehandling hos fylkesmannen

PS 18/68	2. gangsbehandling. Reguleringsplan for gang og sykkelveg fra Lunde til Farsund Radio.	Til klagebehandling hos fylkesmannen
PS 18/69	Interkommunalt samarbeid om realisering av Anne-Cath. Vestly museum	1
PS 18/70	Søknad om fritak fra politiske verv for resten av perioden - Oddvar Hoveland	1
PS 18/71	Fritak fra politiske verv - Hallfrid Os	1
PS 18/72	Samarbeidsavtalen med Farsund 365	2 (rådmann, f.skap ordfører)
PS 18/73	Dispensasjon fra båndtvang til bruk av løs hund under skadedyrsfelling av ulv, bjørn, jerv og gaupe.	1
PS 18/74	Ny 2.gangsbehandling Reguleringsplan Tjørve - gnr/bnr 33/590	Til klagebehandling hos fylkesmannen
PS 18/75	Kartlegging og verdisetting av friluftsområder i Farsund kommune.	1
PS 18/76	Disponering av eiendom for klubbhus og trialbane	3 – ubestemt tid
PS 18/77	Søknad om kommunalt driftstilskudd for økt antall plasser - Bjørketun barnehage	1
PS 18/78	Spillemiddelsøknader 2018 -prioriteringsliste	1
PS 18/79	Rullering av handlingsprogram Plan for idrett, friluftsliv og nærmiljøanlegg 2018-2021	1
PS 18/80	Tilstandsrapport for skoleåret 2017/2018	1
PS 18/81	Oppvekstplan for barnehage og skole i Farsund	1
PS 18/82	Utredning av andre måter å få til tilfredsstillende sykkelveialternativer	1
PS 18/83	Budsjett 2019 og økonomiplan 2019 - 2022	1
PS 18/84	Referater til møte 13.12.2018	1

Anskaffelsesområdet

Hver leder har ansvar for å påse at reglene i lov om offentlige anskaffelser følges. Som kompetansetiltak og rådgivningsstøtte, er det en viktig faktor at Farsund kommune er med i innkjøpstjenesten OFA.

OFA besøker kommunen minst en gang i året for å orientere og veilede rundt innkjøpstjenesten. OFA tilbyr også hjelp utover bruken innkjøpsavtaler, ved at det tilbys faglig støtte til anbudprosesser. Kommunen har en innkjøpskoordinator som samordner våre innkjøpsavtaler. For investeringsprosjekter benyttes eget reglement for investering og utbyggingsprosjekter i Farsund kommune (gjeldene fra 01.01.15)

Kommunen opprettet i 2017 en ny 100% stilling som SHA-koordinator i forbindelse med kommunens byggeprosjekter og drift. Stillingen er på sikt tiltenkt å også omfatte noe bistand med offentlige anskaffelser for å styrke dette området i organisasjonen.

Det har den senere tid vært sterk fokus på etablering av rammeavtaler for å sikre at innkjøp gjøres etter regelverket for offentlige anskaffelser samt oppnå en rasjonell drift. Vi har i dag 29 rammeavtaler gjennom offentlig fellesinnkjøp i Agder og 8 rammeavtaler i egenregi. Teknisk sektor har nå anbudprosesser gående for etablering av rammeavtaler på ca 20 nye fagområder. Dette vil frigjøre kapasitet på den delen av anskaffelsesområdet der vi ikke har rammeavtaler og forenkle arbeidet.

Beredskap

I tråd med sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt, utarbeider rådmannen blant annet overordnet risikoanalyse og overordnet kriseplan for beredskap. Kommuneoverlegen har ansvaret for plandokumenter innenfor helsemessig og sosial beredskap. Det er utpekt beredskapskoordinator. Hver sektor utfører risikovurdering på eget nivå og sikrer oppfølging av felles tiltak. Hver enhet er pålagt å utarbeide beredskapsplan for egen drift. Internkontroll av beredskapsområdet skjer gjennom styringsdialog mellom kommunalsjefer og enhetsledere. Kommunen har i 2018 hatt tilsyn innenfor beredskapsområdet, og har fått merknader på de overordnede dokumentene. Dette er under utarbeidelse og vil være ferdigstilt juni 2019.

Informasjonssikkerhet

Kommunen har gjennom vårt interkommunale IKT-samarbeid DDV (Det Digitale Vestre Agder) ansatt personvernombud. Personvernombudets oppgaver er å bidra til at personvernssikkerheten blir overholdt i organisasjonen, og være et bindeledd mellom kommunen og Datatilsynet. Kommunen har også en informasjonssikkerhetsansvarlig, som i tillegg til personvernombudet bidrar med råd og veiledning til alle ansatte. Det er startet flere nye tiltak for internkontroll, revisjon av rutiner og prosedyrer, revisjon av databehandleravtaler, opplæring av ansatte innen informasjonssikkerhet/GDPR, avviksmeldinger mv. I samarbeid med DDV gjennomføres sikkerhetstiltak som nasjonal sikkerhetsmåned, Ros-analyse av IKT-systemer og utarbeidelse av digitaliseringsstrategi.

Dokumenthåndtering

Kommunen har rutiner for journalføring, offentlighetsvurdering og restanseoppfølging i sak- og arkivsystemet. Det er utarbeidet rutine for arkivmedarbeideres ansvar, og rutine for saksbehandleres ansvar.

Diverse rutiner innenfor fagsektorene

Innenfor svært mange driftsområder er det utarbeidet en rekke fag- og sektorspesifikke internkontrollrutiner. Ettersom denne dokumentbasen har et betydelig omfang, begrenser en seg her til eksempler: tjenestekvalitet, smittevern, medisinhåndtering, egenbetaling, politiattester, transport, brukerøkonomi, barnehagetilsyn, overgangen mellom barnehage og skole, overgangen mellom barneskole og ungdomsskole, elevens skolemiljø, kjemikaliehåndtering, driftsovervåking av vannforsyning, driftsovervåking av avløpssystemer, rutiner og eget planverk for damanlegg og rutiner for kommunale bygninger.